

provincie
GELDERLAND

Onderzoekmemorandum

Toelichting Gelderse middellangetermijnprognoses 2012

maart 2008

Menno Walsweer
Bureau Economisch Onderzoek

INHOUD

1. Bevolkingsgegevens	5
2. Regionale gegevens beroepsbevolking	6
3. Macro-prognose beroepsbevolking nederland 2007- 2012	10
4. Werkgelegenheidsgegevens	11
5. Prognose werkgelegenheid nederland 2008- 2012	14
6. Werkloze beroepsbevolking	16
7. Prognose werkloze beroepsbevolking nederland 2008- 2012	17
8. Actualiteit van de nationale prognoses	18
9. Samenstelling wgr naar gemeenten	19
10. Samenstelling corop naar gemeenten	20

Onderzoekmemorandum

Toelichting Gelderse middellangetermijnprognoses 2012

maart 2008

Menno Walsweer

Bureau Economisch Onderzoek

1. BEVOLKINGSGEGEVENS

Gelderland

De bevolkingscijfers voor de jaren 1988-2007 zijn afkomstig uit de Bevolkingsstatistiek van het CBS. De prognosejaren 2008-2012 zijn ontleend aan Gelderse Bevolkingsprognose 2007 (Afdeling Stedelijk Gebied, Provincie Gelderland). In deze prognose is 2004 het laatste statistische jaar, 2005 e.v. zijn prognoses. In de participatieberekeningen via TREMA (Trendmodel Arbeidsparticipatie, Bureau Economisch Onderzoek, Provincie Gelderland, 2004) wordt tot en met 2007 gerekend met de feitelijke bevolkingsomvang. Om niet alle verschillen tussen de werkelijke ontwikkeling en de prognose te laten neerslaan in 2008 is er voor gekozen om het prognosejaar 2012 te ontleenen aan de Gelderse Bevolkingsprognose en de tussenliggende jaren 2008-2011 te interpoleren. Dit impliceert dat alle verschillen tussen de feitelijke bevolkingsomvang 2007 en de prognose - door bijvoorbeeld een opgelopen achterstand in de woningbouwproductie - in de komende vijf jaar worden vereffend. Er wordt dus verondersteld dat de bevolkingsomvang in 2012 conform de Gelderse Bevolkingsprognose zal zijn.

niet-Gelderse gemeenten

De bevolkingscijfers voor de jaren 1988-2007 zijn afkomstig uit de Bevolkingsstatistiek van het CBS. Het prognosejaar 2012 is ontleend aan:

- Utrechtse gemeenten: Provincie Utrecht (PRIMOS 2006);
- Overijsselse gemeenten: Provincie Overijssel (IPB-model, 2006);
- Limburgse gemeenten: Totaal naar leeftijd ETIL 2007, verdeling naar geslacht op basis van ETIL-prognose 2005).

De tussenliggende jaren 2008-2011 zijn – analoog aan de hiervoor gememoreerde vereffeningsmethode - interpolaties.

Nederland

De bevolkingscijfers voor de jaren 1988-2007 zijn afkomstig uit de Bevolkingsstatistiek van het CBS. Het prognosejaar 2012 is ontleend aan de CBS Bevolkingsprognose december 2005. De tussenliggende jaren 2008-2011 zijn – analoog aan de hiervoor gememoreerde vereffeningsmethode - interpolaties.

peilmoment

Alle bevolkinggegevens zijn per 1 januari

2. REGIONALE GEGEVENS BEROEPSBEVOLKING

Revisie trema

Voor het in kaart brengen van de Gelderse ontwikkeling van de beroepsbevolking maakt de provincie Gelderland gebruik van het Gelderse trendmodel arbeidsparticipatie. Zie voor de modelbeschrijving onze publicatie Trendmodel Arbeidsparticipatie (TREMA), Bureau Economisch Onderzoek, Provincie Gelderland, 2004 (te downloaden vanaf www.gelderland.nl/hedenmorgen)

In dit model zijn de parameters ontleend aan de EBB¹-uitkomsten 1987-2002. Sindsdien is de EBB-methodiek regelmatig aangepast en zijn de niveaus van de (regionale) beroepsbevolking gewijzigd. Zo is bijvoorbeeld voor Nederland het niveau 2002 neerwaarts bijgesteld met ongeveer 100.000 personen:

Beroepsbevolking 2002, x 1.000	Oorspronkelijke EBB	Gereviseerde EBB
Corop Veluwe	277	274
Corop Achterhoek	167	164
Corop Arnhem Nijmegen	330	326
Corop Zuidwest Gelderland	109	107
Gelderland	883	870
Nederland	7.444	7.337

Bron oorspronkelijke cijfers: EBB 2002; Bron revisie: Statline januari 2007

In TREMA heeft de laatste statistische participatiegraad betrekking op 2002. Alle jaren daarna zijn gebaseerd op prognoses. Intussen zijn de jaargangen 2003 t/m 2006 beschikbaar (EBB). Dit alles was voor ons aanleiding TREMA te herzien en te actualiseren om daarmee de aansluiting met de gereviseerde EBB te herstellen.

Stap 1: Constructie van de reeks Nederlandse participatiegraden naar leeftijd en geslacht 1988-2012

Via Statline (december 2007) is een historische reeks beschikbaar van de Nederlandse participatiegraden naar leeftijd en geslacht 1996-2006. Deze reeks is geëxtrapoleerd met de ontwikkeling van de participatiegraden 1988-1996 op basis van de EBB publicaties 1987-1996. Daardoor is een consistente reeks beschikbaar voor Nederland van 1988 t/m 2006. Voor de prognose 2007-2012 is gebruik gemaakt van de langetermijnstudie Vier vergezichten op Nederland van het CPB. De statistische niveau's 2006 (EBB) zijn geëxtrapoleerd met de gemiddelde scenario-ontwikkeling uit de vier CPB scenario's.

¹ Enquête Beroepsbevolking, CBS

Stap 2: *Regionalisering van de Nederlandse participatiegraden naar leeftijd en geslacht 1988-2012*

De Nederlandse participatiegraden vormen de exogene variabelen in TREMA. Doorrekening van de gegevens uit stap 1 levert als resultaat een matrix van leeftijds- en geslachtsspecifieke participatiegraden per gemeente voor de periode 1988-2012. Vermenigvuldiging van deze participatiegraden met de bevolking levert de matrix beroepsbevolking. Voor de modelbeschrijving wordt verwezen naar de publicatie TREMA¹.

Stap 3: *Koppeling gereviseerde regionale EBB-uitkomsten aan TREMA*

De EBB is een steekproefonderzoek waardoor de uitkomsten – zeker op regionaal niveau – omgeven zijn met ruime marges. Veelal overtreft de onnauwkeurigheidsmarge de regionale jaarmutatatie waardoor de opeenvolgende EBB-uitkomsten geen realistisch meerjarenbeeld opleveren². Daarom is er voor gekozen om een empirisch zo goed mogelijk onderbouwd uitgangspunt te nemen. Dit is bereikt door dat punt te bepalen op basis van alle beschikbare statistische informatie. Dit levert een puntschatting voor het periodemidden. Het meerjarenbeeld wordt vervolgens geconstrueerd op basis van TREMA.

De arbeidsparticipatie wordt gedefinieerd als ‘beroepsbevolking in procenten van de bevolking’. Dit verhoudingsgetal is betrouwbaarder dan de onderliggende cijfers waaruit het berekend is. De onnauwkeurigheden en de marges die voortvloeien uit het steekproefkarakter van de EBB kunnen regionaal tot aanzienlijke schattingsfouten leiden over het absolute niveau van bevolking en beroepsbevolking. Omdat verwacht mag worden dat deze fout zich in beide grootheden in gelijke mate voordoet, wordt het verhoudingsgetal niet - of in ieder geval minder - beïnvloed. Dit betekent dat de participatiegraad uit de EBB het meest geschikte uitgangspunt vormt voor de verdere exercities. In TREMA vervult de participatiegraad dan ook een centrale rol.

De gereviseerde EBB-reeks loopt van 1996 tot 2006. Het jaar 2001 is in deze reeks het periodemidden. De gemiddelde uitkomsten van de reeks 1996-2006 worden derhalve geacht representatief te zijn voor het basisjaar 2001. Deze puntschatting is gemaakt per COROP-gebied naar mannen en vrouwen per leeftijdscohort van 10 jaar (de meest verfijnde indeling van de regionale EBB). Vervolgens zijn deze uitkomsten voor 2001 vergeleken met de uitkomsten van stap 2. De verschillen zijn omgerekend naar correctiefactoren die zijn geprojecteerd op de participatiegraden uit stap 2. Het resultaat is een set participatiegraden voor het jaar 2001 (per gemeenten naar geslacht en 5-jaarscohorten) die vermenigvuldigd met de bevolking uit het jaar 2001 en gesommeerd naar COROP-gebieden precies de EBB-uitkomsten voor het basisjaar 2001 opleveren, d.w.z. de puntschattingen voor het periodemidden 1996-2006.

Het meerjarenbeeld is geconstrueerd door de ontwikkeling 1988-2001 en de ontwikkeling 2001-2012 uit stap 2 te projecteren op het basisjaar 2001 uit stap 3. Vermenigvuldiging van deze matrix met de bevolking levert per gemeente de beroepsbevolking naar geslacht en 5-jaarscohorten.

² pagina 28, Trendmodel Arbeidsparticipatie (TREMA), Bureau Economisch Onderzoek, Provincie Gelderland, 2004

Stap 4: *Synchronisatie van de Nederlandse uitkomsten met de langetermijnreeks 1988-2006 van de EBB en actualisering 2007-2012 naar de meest recente macro-ramingen*

synchronisatie historische reeks 1988-2006

De Nederlandse resultaten voor de historische jaren 1988-2006 wijken (enigszins) af van de langetermijnreeks van de EBB (Statline). Dit heeft twee oorzaken:

- de participatiegraden uit de EBB hebben betrekking op het jaargemiddelde, bij de berekening van de beroepsbevolking is echter uitgegaan van de bevolkingscijfers per 1 januari;
- ook de bevolkingscijfers uit de EBB zijn gebaseerd op een steekproef. De steekproef-resultaten wijken af van de feitelijke bevolkingsomvang. In TREMA wordt gewerkt met de feitelijke bevolkingsomvang. Hierdoor ontstaan (enige) afwijkingen in de lomvang en samenstelling.

De Nederlandse beroepsbevolking is geschat door de participatiegraden uit stap 1 voor de jaren 1988-2006 te vermenigvuldigen met de feitelijke bevolkingsomvang. Vervolgens zijn deze uitkomsten vergeleken met de langetermijnreeks uit de EBB (voor mannen en vrouwen afzonderlijk). De verschillen zijn omgerekend naar correctiefactoren die zijn geprojecteerd op de participatiegraden uit stap 1. Het resultaat is een set participatiegraden die vermenigvuldigd met de feitelijke bevolking precies de EBB-totalen (naar mannen en vrouwen) opleveren.

synchronisatie prognose 2007-2012

De prognoses voor de jaren 2007-2012 zijn gebaseerd op de gemiddelde participatieontwikkeling uit de vier langetermijnscenario's van het CPB uit 2004. Voor de korte en de middellangetermijn zijn er intussen nieuwe macroprognoses van het CPB beschikbaar (niet naar geslacht of leeftijd gespecificeerd). De synchronisatie met deze prognoses is bereikt door de gemeentelijke uitkomsten van stap 3 naar leeftijd en geslacht voor de jaargangen 2007-2012 uit te drukken in procenten van het Nederlandse totaal. Deze aandelen zijn vervolgens geprojecteerd op de meest recente macro-prognoses van het CPB.

peilmoment

Alle bevolkingsgegevens hebben betrekking op 1 januari. De beroepsbevolking is een jaargemiddelde. De participatiegraad is zodanig gedefinieerd dat vermenigvuldiging met de bevolkinggegevens per 1-1 resulteert in het jaargemiddelde van de beroepsbevolking. Het peilmoment van de participatiegraad is daardoor onbepaald.

Definities

In de EBB wordt de beroepsbevolkingsdefinitie gebruikt van de Commissie voor de Statistiek 1991. TREMA is eveneens gedefinieerd in termen van de CCS'91. Volgens deze definitie worden tot de beroepsbevolking gerekend (Beroepsbevolking en werkloosheid per gemeente 1991/1993, pag. 8, CBS 1995):

- personen die tenminste twaalf uur per week werken, of
- personen die werk hebben aanvaard waardoor ze ten minste twaalf uur per week gaan werken, of

- personen die verklaren ten minste twaalf uur per week te willen werken, daarvoor beschikbaar zijn en activiteiten ontplooiën om werk voor ten minste twaalf uur per week te vinden.

Personen die ten minste twaalf uur per week werken worden gerekend tot de 'werkzame beroepsbevolking'. Degenen die niet of minder dan twaalf uur werken maar wel meer willen werken, behoren tot de 'werkloze beroepsbevolking'. De totale beroepsbevolking bestaat dus uit de som van werkzame en werkloze beroepsbevolking (in TREMA en in de middellangetermijnprognose gaat het steeds om de totale beroepsbevolking).

3. MACRO-PROGNOSE BEROEPSBEVOLKING NEDERLAND 2007- 2012

Bij het prognosticeren met TREMA van de regionale en lokale beroepsbevolking vormt de nationale ontwikkeling één van de exogene variabelen. Het Centraal Planbureau heeft in de Nieuwsbrief van december 2007 de meest recente inzichten gepubliceerd over de ontwikkeling in 2007 en de vooruitzichten voor 2008. De verwachtingen voor de middellangetermijn zijn gepubliceerd in de Actualisatie Economische Verkenning 2008-2011 (CPB, september 2007). Het CWI ten slotte heeft een Nederlandse prognose gepubliceerd tot 2012 (CWI Arbeidsmarktprognose, juni 2007).

Bron	periode	jaarlijkse groei in
Nieuwsbrief december 2007, CPB	2007	1,8 %
	2008	0,8 %
Actualisatie Economische Verkenning 2008-2011, CPB	2008-2011	0,5 %
Arbeidsmarktprognose, CWI	2009-2012	0,3 %

Voor 2006 is de feitelijke omvang bekend uit de EBB. Op basis van al deze gegevens kan voor de afzonderlijke jaren 2007-2012 het volgende trendmatige beeld worden geschetst:

jaar	beroepsbevolking Nederland, x 1.000 personen	groei in %
2006	7486	1,1
2007	7617	1,8
2008	7674	0,8
2009	7721	0,6
2010	7752	0,4
2011	7770	0,2
2012	7779	0,1

Bron 2006: EBB, CBS;
Bron 2007-2008: extrapolatie 2006 op basis van Nieuwsbrief december 2007, CPB
Bron 2009-2011: extrapolatie 2008 op basis van Actualisatie Economische Verkenning 2008-2011, CPB
Bron 2012; extrapolatie 2011 op basis van Arbeidsmarktprognose, CWI
Trendmodificatie: Bureau Economisch Onderzoek, Provincie Gelderland

peilmoment

Alle gegevens over de beroepsbevolking zijn jaargemiddelden.

Definities

zie pagina 4 en 5

4. WERKGELEGENHEIDSGEGEVENS

Bron Gelderland

Historische gegevens

De Gelderse historische werkgelegenheidsgegevens 1988-2007 zijn afkomstig van de Provinciale werkgelegenheidsenquête (PWE Gelderland), Provincie Gelderland, Arnhem. In de PWE worden de uitzendkrachten sinds 1991 meegeteld. De ontbrekende jaren 1988-1990 hebben wij bijgeschat door de landelijke ontwikkeling van het aantal uitzendkrachten (Arbeidsrekeningen CBS) te projecteren op het niveau 1991.

Prognose

Voor het prognosticeren van de Gelderse werkgelegenheid maakt de provincie Gelderland gebruik van het Gelderse prognosemodel werkgelegenheid. Zie voor een modelbeschrijving de publicatie 'prognosemodel werkgelegenheid' (PROMOW), Bureau Economisch Onderzoek, Provincie Gelderland, 2004 (te downloaden vanaf www.gelderland.nl/hedenmorgen).

Bron niet-Gelderse gemeenten

Historische gegevens

De Overijsselse historische werkgelegenheidsgegevens 1991-2007 zijn afkomstig van het Bedrijven- en Instellingenregister Overijssel (BIRO), Provincie Overijssel, Zwolle. In het BIRO zijn vanaf 1991 consistente en plausibele tijdreeksen beschikbaar. De ontbrekende jaren 1988-1990 voor Deventer hebben wij bijgeschat met behulp van een eenvoudige Shift-and-Sharemethode.

De Utrechtse historische werkgelegenheidsgegevens 1988-2007 zijn afkomstig van het Provinciale Arbeidsplaatsenregister (PAR Utrecht), Provincie Utrecht, Utrecht. In het PAR worden de uitzendkrachten sinds 1991 geteld. De ontbrekende jaren 1988-1990 hebben wij bijgeschat door de landelijke ontwikkeling van het aantal uitzendkrachten (Arbeidsrekeningen CBS) te projecteren op het niveau 1991.

De Limburgse historische werkgelegenheidsgegevens 1996-2007 zijn afkomstig van het Vestigingenregister Limbrg (VRL), E'til, Maastricht. In het VRL zijn vanaf 1996 consistente en plausibele tijdreeksen beschikbaar. De ontbrekende jaren 1988-1995 voor Mook en Middelaar hebben wij bijgeschat met behulp van een eenvoudige Shift-and-Sharemethode.

Prognose:

Voor het prognosticeren van de werkgelegenheid in de niet-Gelderse gemeenten hebben wij gebruik gemaakt van een groeipotentiemodel. Daarbij wordt de nationale groei per sector geprojecteerd op de lokale werkgelegenheidsstructuur. Op deze wijze wordt wel rekening gehouden met de samenstelling van de lokale bedrijvigheid maar wordt per sector geen gemeentespecifieke ontwikkeling verondersteld.

Bron Nederland

Historische gegevens

De historische Nederlandse werkgelegenheidsgegevens voor banen >0 uur voor de jaren 1988-2006 zijn ontleend aan de Arbeidsrekeningen van het CBS. De ontwikkeling 2006/2007 is

afkomstig van LISA. De banen >12 uur voor de jaren 1988-2002 zijn geschat op basis van de reeks >0 en de sectporspecifieke V/T-ratio uit PROMOW (voltijd werkgelegenheid (>12 uur) gedeeld door de totale werkgelegenheid (>0 uur). De V/T-reeks 2003-2007 is geschat door op het sectorniveau 2002 de ontwikkeling te projecteren van de macro-V/T-reeks uit het Centraal Economisch Plan van het CPB (te berekenen uit bijlage A7).

Prognose:

Zie voor de nationale prognose de paragraaf: Prognose werkgelegenheid Nederland 2008- 2012

Werkgelegenheidsdefinitie Arbeidsrekeningen, CBS³

Werkzame personen: Alle personen die een baan hebben bij een in Nederland gevestigd bedrijf of bij een particulier huishouden in Nederland. Tot de werkzame personen behoren alle personen die betaalde arbeid verrichten, ook al is het maar voor één of enkele uren per week, ook als zij:

- arbeid verrichten die op zichzelf genomen legaal is, maar waarvan de beloning aan de registratie door fiscus of sociale zekerheidsautoriteiten wordt onttrokken ('zwarte arbeid');
- tijdelijk geen arbeid verrichten, maar wel doorbetaald krijgen(bijvoorbeeld bij ziekte of vorstverlet);
- tijdelijk onbetaald verlof hebben opgenomen.

Werkzame personen kunnen worden onderscheiden in werknemers en zelfstandigen.

Werknemers zijn personen die in een bepaalde periode arbeid verrichten voor loon of salaris, in geld of in natura. Zelfstandigen zijn personen die een inkomen ontvangen door voor eigen rekening of risico arbeid te verrichten in het bedrijf of het beroep dat zij zelfstandig uitoefenen. Ook meewerkende gezinsleden worden tot zelfstandigen gerekend, tenzij zij een arbeids-overeenkomst zijn aangegaan.

Werkgelegenheidsdefinitie LISA

Vestiging: Locatie van een onderneming, instelling of zelfstandige beroepsbeoefenaar (dat wil zeggen elke fabriek, werkplaats, kantoor, winkel of andere bedrijfsruimte, dan wel elk complex daarvan) waarin of van waaruit een economische activiteit of zelfstandig (vrij) beroep wordt uitgeoefend door minimaal 1 werkzaam persoon. Werkzame persoon: Persoon die betaalde activiteiten verricht op of vanuit de vestiging: meewerkende eigenaar (directie, bedrijfshoofd), meewerkend gezinslid, zelfstandige beroepsbeoefenaar en/of werknemer. Uitzendkrachten zijn werknemers en worden meegeteld in het totaal aantal werkzame personen⁴.

Bij de gegevensverzameling wordt onderscheid gemaakt naar fulltime (gemiddeld 12 uur of meer per week werkzaam) en parttime (gemiddeld minder dan 12 uur per week werkzaam). In het VRL ligt de grens voor alle jaren bij 12 uur. In de PWE en het BIRO ligt de urengrens vanaf 1999 bij 12 uur, in de jaren daarvoor was dat 15 uur. Het PAR is in 1997 overgegaan van 15 uur naar 12 uur. Hierdoor zou in de tijdreeksen een trendbreuk ontstaan. Derhalve hebben wij voor de verschillen in urengrens gecorrigeerd. Verondersteld is dat de spreiding van het aantal gewerkte uren binnen de categorie normaal verdeeld is. De omrekening van <15 uur naar <12 uur verloopt dan als volgt:

$$\text{werkzame personen} < 12 = \text{werkzame personen} < 15 \times \frac{12}{15}$$

³ Arbeidsrekeningen CBS, Statline februari 2008

⁴ LISA-Handboek, mei 2007

Doordat uitsluitend bij bedrijven wordt geënquêteerd en niet bij huishoudens wordt de werkgelegenheid bij particulier huishoudens in LISA niet geregistreerd (SBI 95). In Nederland gaat het volgens de Arbeidsrekeningen van het CBS om 275.000 banen in 2006.

Alle regionale registers werken samen in LISA en hanteren dezelfde onderzoeksmethode, definities en begrippen.

sectorindeling

Regel	Sector	SBI'93
1	Landbouw en visserij	1, 2, 5
2	Voeding	15, 16
3	Chemie	24, 25
4	Metaal en elektrotechniek	27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35
5	Overige industrie	17, 18, 19, 20, 21, 22, 26, 36, 37
6	Energie	10, 11, 14, 23, 40, 41
7	Bouw	45
8	Onroerend goed	70
9	Handel en reparatie	50, 51, 52
10	Transport	60, 61, 62, 63
11	Communicatie	64
12	Bank- en verzekeringswezen	65, 66, 67
13	Horeca en zakelijke dienstverlening	55, 71, 72, 73, 74 ¹ , 804, 90, 91, 92, 93, 95 ²
14	Gezondheidszorg	85
15	Overheid en onderwijs	75, 80 excl. 804, 99
16	totaal	1 - 99

¹ sbi 74 regel 13: uitzendkrachten zijn geteld bij het uitzendbureau en niet toegerekend aan de inlenende bedrijven
² sbi 95 regel 13: de werkgelegenheid bij particuliere huishoudens valt in de LISA-bestanden buiten de waarneming

peilmoment

De nationale gegevens uit de Arbeidsrekeningen van het CBS zijn jaargemiddelden.
De regionale gegevens hebben als peildatum 1 april.

afronding van de gegevens

Bij de presentatie van alle werkgelegenheidsgegevens zijn de cijfers afgerond op tientallen. De regionale-, de kolom- en de rijtotalen zijn steeds bepaald op basis van de onafgeronde getallen.

5. PROGNOSE WERKGELEGENHEID NEDERLAND 2008- 2012

Bij het prognosticeren met PROMOW (zie hoofdstuk 4) van de regionale en lokale werkgelegenheid vormt de nationale ontwikkeling één van de exogene variabelen. De Nederlandse werkgelegenheidsprognoses zijn ontleend aan het rapport 'De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2012' van het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA), Faculteit der Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde, Universiteit Maastricht, november 2007.

Deze prognoses zijn gebaseerd op de Economische Verkenning 2008-2011 van het CPB (Document No. 129, november 2006). In afwijking van deze middellangetermijnramingen voor de jaren tot 2012 is voor 2007 en 2008 gebruik gemaakt van het Centraal Economisch Plan 2007 (april 2007). Door het gebruik van deze kortetermijnprognoses worden de gehanteerde middellangetermijnramingen gecorrigeerd met de meer recente inzichten in de groeiverwachtingen van het CEP. Beide ramingen zijn iets voorzichtiger dan in de meer recente Macro Economische Verkenning 2008 voor de kortetermijnprognoses en de Actualisatie Economische Verkenning 2008-2011 voor de middellangetermijnprognoses. De gegevens in de laatste twee publicaties kwamen voor de doorberekening van de werkgelegenheidsprognoses in het ROA rapport te laat (september 2007). Van belang is verder dat de macro-economische prognoses van het CPB op verzoek van het ROA door het EIM zijn gedifferentieerd naar 15 verschillende bedrijfssectoren. Naast de macro-raming publiceert het CPB ook ramingen voor de sector bedrijven, de zorgsector en de sector overheid en onderwijs. Deze sectorprognoses zijn door het EIM meegenomen in de doorberekening. De sectordifferentiatie is gebaseerd op de Athena-indeling van het CPB. De sectorprognoses van het EIM zijn opgesteld volgens het zogenaamde PRISA-M model voor de middellange termijn. Voor de toepassing van dit verdeelmodel is uitgegaan van het macro-economische kader van het CPB.⁵

Het Centraal Planbureau heeft in de Nieuwsbrief van december 2007 de meest recente inzichten gepubliceerd over de vooruitzichten voor 2008. De verwachtingen voor de middellangetermijn zijn gepubliceerd in de Actualisatie Economische Verkenning 2008-2011 (CPB, september 2007).

Bron	periode	jaarlijkse groei in
Nieuwsbrief december 2007, CPB (arbeidsvolume)	2008	1,0 %
Actualisatie Economische Verkenning 2008-2011, september 2007, CPB (arbeidsvolume)	2008-2011	0,5 %
De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2012, ROA / CPB / EIM (arbeidsvolume)	2008-2011	0,6 %

Gemiddeld over de jaren 2008-2011 gaat het ROA uit van een groei van het arbeidsvolume van 0,6% per jaar. Volgens de jongste inzichten van het CPB is dit nog steeds een actuele raming en dus een plausibel uitgangspunt vormt voor onze regionale prognoses. Uitgedrukt in werkzame personen leidt dit tot het volgende nationale beeld:

⁵ alinea ontleend aan De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2012, pag. 17, ROA

Totaal aantal werkzame personen (>0 uur), 2006 X 1.000 personen, 2007-2012 procentuele mutatie, Nederland							
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Landbouw en visserij	264	-1,6	-3,0	-2,6	-2,6	-2,6	-2,6
Voeding	139	0,3	-3,3	-2,1	-2,1	-2,1	-2,1
Chemie	101	-0,9	0,1	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Metaal en elektrotechniek	339	2,2	0,1	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Overige industrie	331	0,1	-1,8	-1,7	-1,7	-1,7	-1,7
Energie	44	-1,9	-1,4	-1,1	-1,1	-1,0	-1,0
Bouw	493	3,2	1,9	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Onroerend goed	82	2,2	-0,2	-1,9	-1,9	-1,9	-1,9
Handel en reparatie	1385	1,9	1,1	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Transport	352	1,9	-0,2	-1,1	-1,1	-1,1	-1,1
Communicatie	114	3,6	-2,8	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Bank- en verzekeringswezen	286	4,5	1,7	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Horeca en zakelijke dienstverlening	2378	3,7	4,0	1,9	1,9	1,9	1,9
Gezondheidszorg	1181	2,5	2,0	0,5	0,5	0,5	0,5
Overheid en onderwijs	893	1,0	0,7	0,2	0,2	0,2	0,2
totaal	8382	2,2	1,5	0,3	0,3	0,3	0,3

Bron 2006: Arbeidsrekeningen, Nationale Rekeningen, CBS, Statline februari 2008
Bron 2007: LISA 2007 (in afwijking van de overige bronnen telt hier de ontwikkeling van de uitzendkrachten mee bij de inlenende sector)
Bron 2008-2012: ROA / CPB / EIM (uit het rapport De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2012, ROA, 2007)
Bron 2012: extrapolatie van 2008-2011

De werkgelegenheidsontwikkeling >12 uur voor 2008 is berekend op basis van bovenstaande tabel en de geactualiseerde V/T-ratio uit PROMOW. Voor de jaren 2009-2012 is de V/T-ratio constant gehouden op het niveau van 2008.

Definities

zie hoofdstuk 4. Werkgelegenheidsgegevens

peilmoment

Alle gegevens zijn jaargemiddelden alleen 2007 heeft betrekking op de situatie op 1 april.

6. WERKLOZE BEROEPSBEVOLKING

Bron Historische gegevens

De historische reeks regionale cijfers 1988-2007 over de werkloze beroepsbevolking zijn geconstrueerd op basis van EBB-cijfers op COROP niveau. De locale verdeling is gebaseerd op het NWW-bestand van het CWI. Zie voor de methode beschrijving onze publicatie Trendmodel Arbeidsparticipatie (TREMA), Bureau Economisch Onderzoek, Provincie Gelderland, 2004 (te downloaden vanaf www.gelderland.nl/hedenmorgen)

De nationale reeks is ontleend aan de EBB.

Prognose

Zie voor de methode beschrijving van de regionale ramingen onze publicatie Discrepantiemodel vraag-aanbod arbeidsmarkt (DIVA), Bureau Economisch Onderzoek, Provincie Gelderland, 2004 (te downloaden vanaf www.gelderland.nl/hedenmorgen)

De verdeling van de regionale (WGR) totalen naar gemeenten is geschiedt door de gemeentelijke aandelen in het laatste statistische jaar (2007) constant te houden over de gehele prognoseperiode. Dit betekent in feite dat er vanuit wordt gegaan dat de ontwikkeling in het totale WGR zich ook in de individuele gemeenten manifesteert. Voor de niet-Gelderse gemeenten die geen deel uitmaken van een Gelders WGR is dezelfde procedure gevolgd, maar dan met het Nederlandse totaal als referentiekader.

Zie voor de Nederlandse ramingen hoofdstuk 7

Definitie

De werkloze beroepsbevolking bestaat uit mensen

- in de leeftijdscategorie van 15-64 jaar;
- zonder werk of met een baan van minder dan twaalf uur per week;
- die actief zoeken naar een baan van twaalf uur of meer per week;
- en daarvoor op korte termijn beschikbaar zijn.

peilmoment

Alle gegevens zijn jaargemiddelden.

7. PROGNOSE WERKLOZE BEROEPSBEVOLKING NEDERLAND 2008- 2012

Bij het prognosticeren met DIVA (zie hoofdstuk 6) van de regionale werkloze beroepsbevolking vormt de nationale ontwikkeling één van de exogene variabelen. Het Centraal Planbureau heeft in de Nieuwsbrief van december 2007 de meest recente inzichten gepubliceerd over de vooruitzichten voor 2008. De verwachtingen voor de middellangetermijn zijn gepubliceerd in de Actualisatie Economische Verkenning 2008-2011 (CPB, september 2007). Voor 2012 is verondersteld dat de gemiddelde ontwikkeling 2009-2012 zich voortzet.

Bron	periode	jaarlijkse groei in
Nieuwsbrief december 2007, CPB	2008	- 35.000 personen
Actualisatie Economische Verkenning 2008-2011, CPB	2009-2011	+ 6.000 personen
extrapolatie 2009-2012	2012	+ 6.000 personen

Voor 2006 is de feitelijke omvang bekend uit de EBB. Op basis van al deze gegevens kan voor de afzonderlijke jaren 2007-2012 het volgende trendmatige beeld worden geschetst:

jaar	werkloze beroepsbevolking Nederland, in personen	werkloosheidspercentage
2006	413.000	5,5
2007	344.000	4,5
2008	309.000	4,0
2009	315.000	4,1
2010	321.000	4,1
2011	327.000	4,2
2012	333.000	4,3

Bron 2006: EBB, CBS;
Bron 2007-2008: extrapolatie 2006 op basis van Nieuwsbrief december 2007, CPB
Bron 2009-2011: extrapolatie 2008 op basis van Actualisatie Economische Verkenning 2008-2011, CPB
Bron 2012; extrapolatie 2009-2011

peilmoment

Alle gegevens over de werkloze beroepsbevolking zijn jaargemiddelden.

Definities

zie hoofdstuk 6.

8. ACTUALITEIT VAN DE NATIONALE PROGNOSES

Vlak voor de publicatie van de Gelderse Middellangetermijnprognoses publiceerde het CPB het Centraal Economisch Plan (maart 2008) met daarin de nieuwste verwachtingen voor 2008 en 2009. De daarin gepresenteerde Nederlandse kortetermijnvooruitzichten wijken slechts marginaal af van de eerder gepubliceerde inzichten uit september en december 2007 die wij hebben gebruikt.

	verwachtingen van het CPB voor Nederland:			
	september / december 2007		maart 2008	
	2008	2009	2008	2009
Economische groei (%)	2¼	2	2¼	1¾
groei beroepsbevolking (%)	¾	½	¾	¾
groei werkgelegenheid (%)	1½	½	1½	¾
werkloosheid (personen)	309.000	315.000	310.000	320.000

Een en ander betekent dat de nationale uitgangspunten die aan onze regionale prognoses ten grondslag liggen nog steeds actueel zijn en dat onze ramingen consistent zijn met de meest recente nationale prognoses uit het CEP 2008.

SAMENSTELLING WGR NAAR GEMEENTEN¹

11 WGR Stedendriehoek

Apeldoorn
Brummen
Deventer
Epe
Lochem
Voorst
Zutphen

13 WGR Achterhoek

Aalten
Berkelland
Bronckhorst
Doetinchem
Montferland
Oost Gelre
Oude IJsselstreek
Winterswijk

14 WGR Arnhem/Nijmegen

Arnhem
Beuningen
Doesburg
Duiven
Groesbeek
Heumen
Lingewaard
Millingen a/d Rijn
Mook en Middelaar
Nijmegen
Overbetuwe
Renkum
Rheden
Rijnwaarden
Rozendaal
Ubbergen
Westervoort
Wijchen
Zevenaar

15 WGR Rivierenland

Buren
Culemborg
Druten
Geldermalsen
Lingewaal
Maasdriel
Neder-Betuwe
Neerijnen
Tiel
West Maas en Waal
Zaltbommel

16 WGR De Vallei

Barneveld
Ede
Nijkerk
Scherpenzeel
Wageningen

17 WGR Noord-Veluwe²

Elburg
Ermelo
Harderwijk
Hatter
Heerde
Nunspeet
Oldebroek
Putten

¹ Situatie en gemeentelijke indeling per 1-1-2008

² De gemeenten Heerde en Hatter horen formeel bij het WGR IJssel / Vecht, maar zijn statistisch toegevoegd aan het WGR Noord-Veluwe

SAMENSTELLING WGR NAAR GEMEENTEN

13 COROP Veluwe

Apeldoorn
Barneveld
Ede
Elburg
Epe
Ermelo
Harderwijk
Hatterm
Heerde
Nijkerk
Nunspeet
Oldebroek
Putten
Scherpenzeel
Voorst
Wageningen

14 COROP Achterhoek

Aalten
Berkelland
Bronckhorst
Brummen
Doetinchem
Lochem
Montferland
Oost Gelre
Oude IJsselstreek
Winterswijk
Zutphen

15 COROP Arnhem/Nijmegen

Arnhem
Beuningen
Doesburg
Druten
Duiven
Groesbeek
Heumen
Lingewaard
Millingen aan de Rijn
Nijmegen
Overbetuwe
Renkum
Rheden
Rijnwaarden
Rozendaal
Ubbergen
Westervoort
Wijchen
Zevenaar

16 COROP Zuidwest Gelderland

Buren
Culemborg
Geldermalsen
Lingewaal
Maasdriel
Neder-Betuwe
Neerijnen
Tiel
West Maas en Waal
Zaltbommel

